ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 15ης Σεπτεμβρίου 2009 *

Στην υπόθεση Τ-471/07,

Wella AG, με έδρα το Darmstadt (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τις B. Klingberg και K. Sandberg, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τον Δ. Μπότη,

καθού,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του δευτέρου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 24ης Οκτωβρίου 2007 (υπόθεση R 713/2007-2), σχετικά με εδαφική επέκταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας που παρέχει η διεθνής καταχώριση του λεκτικού σήματος TAME IT,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tiili, πρόεδρο, F. Dehousse και I. Wiszniewska-Białecka (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: N. Rosner, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Δεκεμβρίου 2007,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Μαρτίου 2008,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 17ης Φεβρουαρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 10 Ιανουαρίου 2006, η προσφεύγουσα Wella AG εξασφάλισε από το διεθνές γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΠΙ) τη διεθνή καταχώριση του λεκτικού σήματος TAME IT για προϊόντα που ενέπιπταν στην κλάση

3 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή: «σαπούνια, είδη αρωματοποιίας, αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά, οδοντοσκευάσματα».

2 Στις 20 Απριλίου 2006 κοινοποιήθηκε στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), δυνάμει του άρθρου 3ter του πρωτοκόλλου που αφορά τη Συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση σημάτων, που εγκρίθηκε στη Μαδρίτη στις 27 Ιουνίου 1989 (ΕΕ 2003, L 296, σ. 22, στο εξής: Πρωτόκολλο της Μαδρίτης), αίτηση για εδαφική επέκταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας που παρείχε η ως άνω διεθνής καταχώριση.

3 Στις 20 Οκτωβρίου 2006, το ΓΕΕΑ κοινοποίησε αυτεπάγγελτη προσωρινή απόρριψη προστασίας του σήματος TAME IT στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης και με τον κανόνα 113 του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 303, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί, για όλα τα προϊόντα που καλύπτονταν από τη διεθνή καταχώριση. Ο λόγος τον οποίον επικαλέστηκε ήταν έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα του σήματος TAME IT κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί [νυν άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1)].

4 Στις 21 Δεκεμβρίου 2006, η προσφεύγουσα αντέκρουσε τις αντιρρήσεις που προβλήθηκαν με την κοινοποίηση προσωρινής απορρίψεως.

5 Με απόφαση της 9ης Μαρτίου 2007 (στο εξής: απόφαση του εξεταστή), ο εξεταστής απέρριψε την επέκταση της προστασίας του σήματος TAME IT στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, για όλα τα προϊόντα, με την αιτιολογία ότι το σήμα αυτό εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94.

6 Στις 9 Μαΐου 2007, η προσφεύγουσα προσέφυγε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του ΓΕΕΑ, δυνάμει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρων 58 έως 64 του κανονισμού 207/2009).

7 Με απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2007 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή. Το τμήμα προσφυγών έκρινε κατ' ουσίαν ότι τα προϊόντα για τα οποία εζητείτο η εδαφική επέκταση της προστασίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ήταν προϊόντα τρέχουσας κατανάλωσης, ότι το οικείο κοινό απαρτιζόταν από αγγλόφωνους μέσους καταναλωτές της Κοινότητας οι οποίοι είχαν τη συνήθη πληροφόρηση και ήταν ευλόγως προσεκτικοί και ενημερωμένοι, ότι το ρήμα «to tame» σήμαινε μεταξύ άλλων «μαλακώνω», «δαμάζω ή ελέγχω» ή «τιθασεύω» και ότι ο συνδυασμός λέξεων «tame it» ήταν σύμφωνος με τους κανόνες γραμματικής και συντακτικού της αγγλικής γλώσσας. Το τμήμα προσφυγών συνήγαγε από τα ανωτέρω το συμπέρασμα ότι, σε σχέση με τις λοσιόν για τα μαλλιά, τα καλλυντικά και τα αιθέρια έλαια —δεδομένου ότι οι δύο τελευταίες αυτές κατηγορίες προϊόντων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για να τιθασεύσουν τα μαλλιά—, το οικείο κοινό θα εκλάμβανε τη φράση «tame it», κατά τρόπο σαφή, άμεσο και ανεπιφύλακτο, ως καθαρά διαφημιστικό μήνυμα, το οποίο θα το πληροφορούσε για τα αναμενόμενα αποτελέσματα της χρήσεως των προϊόντων αυτών. Διαπίστωσε επομένως ότι ως προς τα προϊόντα αυτά το σήμα TAME IT εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94. Αντιθέτως, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί κάποιος ουσιώδης σύνδεσμος μεταξύ του σήματος TAME IT και των «σαπουνιών, ειδών αρωματοποιίας, οδοντοσκευασμάτων» και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να συναγάγει ως προς τα προϊόντα αυτά έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94. Ενόψει των στοιχείων αυτών, το τμήμα προσφυγών, αφενός, απέρριψε την προσφυγή και επικύρωσε την απόφαση του εξεταστή κατά το μέρος που είχε απορρίψει την επέκταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας της διεθνούς καταχωρίσεως του σήματος TAME IT για τα «αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά» και, αφετέρου, ακύρωσε την απόφαση του εξεταστή και, κατά συνέπεια, επέτρεψε την επέκταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας της διεθνούς καταχωρίσεως του σήματος TAME IT για τα «σαπούνια, είδη αρωματοποιίας, οδοντοσκευάσματα».

Αιτήματα των διαδίκων

8 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέτρο που απορρίπτει την προσφυγή κατά της αποφάσεως του εξεταστή

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

9 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

10 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει ένα μόνο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του

κανονισμού 40/94. Ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το σήμα TAME IT δεν στερείται διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως ως προς τα προϊόντα «αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά».

11 Το ΓΕΕΑ αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

12 Κατά το άρθρο 146, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 151, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009), κάθε επέκταση της προστασίας διεθνούς καταχωρίσεως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα παράγει, από της ημερομηνίας επεκτάσεως της προστασίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σύμφωνα με το άρθρο 3ter, παράγραφος 2, του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, τα ίδια αποτελέσματα με αίτηση κοινοτικού σήματος. Το άρθρο 149, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού (νυν άρθρο 154, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009) ορίζει ότι κάθε διεθνής καταχώριση με προστασία που να επεκτείνεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα υπόκειται σε εξέταση όσον αφορά τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου, σύμφωνα με την ίδια διαδικασία που εφαρμόζεται στις αιτήσεις κοινοτικού σήματος.

13 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού (νυν άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009) ορίζει ότι η παράγραφός του 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της Κοινότητας.

14 Τα σήματα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι εκείνα τα οποία θεωρούνται ανίκανα να επιτελέσουν την ουσιώδη λειτουργία του σήματος, δηλαδή τον προσδιορισμό της εμπορικής προελεύσεως του επίμαχου προϊόντος ή της επίμαχης υπηρεσίας, ώστε να παρέχεται κατ' αυτόν τον τρόπο στον καταναλωτή που αποκτά το προϊόν ή είναι αποδέκτης της υπηρεσίας που το σήμα προσδιορίζει η δυνατότητα να προβεί αργότερα στην ίδια επιλογή αν η εμπειρία αποβεί θετική ή σε διαφορετική επιλογή αν η εμπειρία αποβεί αρνητική [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, Τ-34/00, Eurocool Logistik κατά ΓΕΕΑ (EUROCOOL), Συλλογή 2002, σ. II-683, σκέψη 37, και της 20ής Ιανουαρίου 2009, Τ-424/07, Pioneer Hi-Bred International κατά ΓΕΕΑ (OPTIMUM), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 20].

15 Κατά πάγια νομολογία, η καταχώριση ενός σήματος το οποίο αποτελείται από σημεία ή ενδείξεις που χρησιμοποιούνται επίσης ως διαφημιστικά συνθήματα, ενδείξεις ποιότητας ή προτροπές αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά το σήμα αυτό δεν αποκλείεται, αυτή καθεαυτή, λόγω μιας τέτοιας χρήσεως. Ωστόσο, ένα σήμα το οποίο, όπως ένα διαφημιστικό σύνθημα, επιτελεί και άλλες λειτουργίες, πέρα από αυτή του σήματος κατά την κλασική έννοια, δεν έχει διακριτικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, παρά μόνον αν μπορεί να γίνει εξαρχής αντιληπτό ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά, προκειμένου να παράσχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς ενδεχόμενο συγχύσεως, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του δικαιούχου του σήματος από εκείνα που έχουν άλλη εμπορική προέλευση [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουλίου 2003, T-122/01, Best Buy Concepts κατά ΓΕΕΑ (BEST BUY), Συλλογή 2003, σ. II-2235, σκέψη 21, και της 26ης Νοεμβρίου 2008, T-184/07, Avon Products κατά ΓΕΕΑ (ANEW ALTERNATIVE), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 22].

16 Προς διαπίστωση της ελλείψεως διακριτικού χαρακτήρα αρκεί το σημασιολογικό περιεχόμενο του επίμαχου λεκτικού σήματος να υποδηλώνει για τον καταναλωτή ένα χαρακτηριστικό του προϊόντος ή της υπηρεσίας σχετικό με την εμπορική του αξία το οποίο, χωρίς να είναι ακριβές, προέρχεται από ενημέρωση διαφημιστικού χαρακτήρα την οποία το οικείο κοινό θα εκλάβει καταρχάς ως τέτοια και όχι ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως του επίμαχου προϊόντος ή της επίμαχης υπηρεσίας [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2004, T-281/02, Norma Lebensmittelfilialbetrieb κατά ΓΕΕΑ (Mehr für Ihr Geld), Συλλογή 2004, σ. II-1915, σκέψη 31, και της 12ης Μαρτίου 2008, T-128/07, Suez κατά ΓΕΕΑ (Delivering the essentials of life), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 20].

17 Εξάλλου, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος πρέπει να εκτιμάται, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση ή η προστασία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και, αφετέρου, σε σχέση με την αντίληψη που σχηματίζει συναφώς το οικείο κοινό, το οποίο αποτελείται από τον μέσο καταναλωτή των προϊόντων ή των υπηρεσιών αυτών [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2002, T-88/00, Mag Instrument κατά ΓΕΕΑ (Σήμα φακών τσέπης), Συλλογή 2002, σ. II-467, σκέψη 30, και Delivering the essentials of life, σκέψη 16 ανωτέρω, σκέψη 21].

18 Τέλος, από τη νομολογία προκύπτει ότι, εφόσον η καταχώριση κοινοτικού σήματος ή η προστασία μιας διεθνούς καταχωρίσεως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ζητηθεί για το σύνολο των προϊόντων που εμπίπτουν σε μια κατηγορία, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ των προϊόντων αυτών, το γεγονός ότι το επίμαχο σήμα στερείται διακριτικού

χαρακτήρα μόνον όσον αφορά ορισμένα προϊόντα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή δεν εμποδίζει να αναγνωρισθεί η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος όσον αφορά το σύνολο των προϊόντων της κατηγορίας αυτής [βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 2001, Τ-359/99, DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth), Συλλογή 2001, σ. II-1645, σκέψη 33, και της 9ης Ιουλίου 2008, Τ-304/06, Reber κατά ΓΕΕΑ – Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli (Mozart), Συλλογή 2008, σ. II-1927, σκέψη 92].

19 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της απορρίψεως από το τμήμα προσφυγών της επεκτάσεως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας της διεθνούς καταχωρίσεως του σήματος TAME IT για τα προϊόντα «αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά» (στο εξής: επίμαχα προϊόντα).

20 Προκαταρκτικώς, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως των επίμαχων προϊόντων, τα οποία είναι προϊόντα τρέχουσας κατανάλωσης, και του γεγονότος ότι το σήμα TAME IT αποτελείται από λέξεις προερχόμενες από την αγγλική γλώσσα, επισημαίνεται ότι το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ορθώς ότι το οικείο κοινό απαρτίζεται από αγγλόφωνους μέσους καταναλωτές, οι οποίοι έχουν τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικοί και ενημερωμένοι, πράγμα το οποίο δεν αμφισβητείται εξάλλου από τους διαδίκους. Επομένως, το κατά πόσον το τμήμα προσφυγών έκρινε ορθώς ότι το σήμα TAME IT εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα ως προς τα επίμαχα προϊόντα πρέπει να εκτιμηθεί σε σχέση με την αντίληψη του αγγλόφωνου μέσου καταναλωτή.

21 Συναφώς, πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών, το αγγλικό ρήμα «to tame» σημαίνει μεταξύ άλλων «μαλακώνω», «δαμάζω ή ελέγχω» ή «τιθασεύω». Το τμήμα προσφυγών υπογράμμισε εξάλλου, χωρίς η προσφεύγουσα να το αμφισβητήσει, ότι η προσφεύγουσα χρησιμοποιεί στον δικτυακό τόπο της, στο Ηνωμένο Βασίλειο, το ρήμα «to tame» με την έννοια «τιθασεύω» για να προωθήσει ορισμένα από τα προϊόντα της για την περιποίηση των μαλλιών.

22 Δεύτερον, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η αγγλική ουδέτερη αντωνυμία «it» μπορεί, θεωρητικά, να έχει διάφορες σημασίες, αφήνοντας έτσι στον καταναλωτή ορισμένο περιθώριο ερμηνείας όσον αφορά το σε τι αναφέρεται το ρήμα «to tame». Εντούτοις, όπως τονίζει το ΓΕΕΑ, από την προπαρατεθείσα στη σκέψη 17 ανωτέρω νομολογία προκύπτει ότι ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος δεν πρέπει να εκτιμάται αφηρημένα, αλλά σε σχέση με τα προϊόντα για τα οποία ζητείται η προστασία του. Εν προκειμένω, τα επίμαχα προϊόντα είναι λοσιόν για τα μαλλιά, καλλυντικά και αιθέρια έλαια. Οι λοσιόν για τα μαλλιά προορίζονται εξ ορισμού για την περιποίηση των μαλλιών. Όσον αφορά τα καλλυντικά και τα αιθέρια έλαια, βεβαίως, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, οι κατηγορίες αυτές συμπεριλαμβάνουν προϊόντα που δεν προορίζονται για την περιποίηση των μαλλιών. Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι η κατηγορία των καλλυντικών εν γένει περιλαμβάνει τα καλλυντικά μαλλιών και ότι, από τα αιθέρια έλαια, ορισμένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τιθασεύσουν τα μαλλιά, όπως επισήμανε το τμήμα προσφυγών. Επ' αυτού, η προσφεύγουσα αρκείται εξάλλου στον ισχυρισμό ότι τα αιθέρια έλαια είναι «ασυνήθιστα» προϊόντα για την περιποίηση των μαλλιών και ότι η κατηγορία των καλλυντικών περιλαμβάνει «μάλλον τα προϊόντα για την περιποίηση της επιδερμίδας, […], τα έλαια και τα άλατα μπάνιου, καθώς και τα κοσμητικά καλλυντικά […]», χωρίς να αποδεικνύει τους ισχυρισμούς αυτούς.

23 Όπως όμως υπογραμμίζει το ΓΕΕΑ, η αντωνυμία «it» μπορεί, στην αγγλική γλώσσα, να αντικαταστήσει τη λέξη «μαλλιά», δεδομένου ότι η αγγλική λέξη «hair» χρησιμοποιείται κατά κανόνα στον ενικό. Έτσι, σε σχέση με τις λοσιόν για τα μαλλιά, τα καλλυντικά μαλλιών και τα αιθέρια έλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιποίηση των μαλλιών, η αντωνυμία «it» θα εκλαμβάνεται ως αναφορά στα μαλλιά.

24 Τρίτον, δεν αμφισβητείται ότι η φράση «tame it» συντάσσεται σύμφωνα με τους αγγλικούς κανόνες γραμματικής και συντακτικού. Επιπλέον, η φράση «tame it» περιέχει ένα ρήμα στην προστακτική.

25 Επομένως, σε σχέση με τις λοσιόν για τα μαλλιά, τα καλλυντικά μαλλιών και τα αιθέρια έλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιποίηση των μαλλιών, το σήμα TAME IT θα εκλαμβάνεται από τον αγγλόφωνο μέσο καταναλωτή ως εντολή ή πρόσκληση να χρησιμοποιήσει τα προϊόντα αυτά προκειμένου να απαλύνει, να ελέγξει ή να τιθασεύσει τα μαλλιά. Το σημασιολογικό περιεχόμενο του σήματος TAME IT υποδηλώνει επομένως για τον οικείο καταναλωτή ένα θετικό χαρακτηριστικό των προϊόντων αυτών, σχετικό με την εμπορική τους αξία, κατά το μέτρο που το

αποτέλεσμα της απάλυνσης ή του ελέγχου των μαλλιών αποτελεί σημαντική λειτουργία την οποία επιζητεί ο καταναλωτής όταν χρησιμοποιεί τα εν λόγω προϊόντα.

26 Κατά συνέπεια ο καταναλωτής, όταν βρεθεί ενώπιον του σήματος TAME IT σε σχέση με λοσιόν για τα μαλλιά, καλλυντικά μαλλιών και αιθέρια έλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιποίηση των μαλλιών, θα εκλάβει το σήμα αυτό καταρχάς ως διαφημιστική πληροφορία, η οποία τον προτρέπει να χρησιμοποιήσει τα προϊόντα αυτά και/ή τον ενημερώνει για τα αναμενόμενα αποτελέσματα της χρήσεώς τους, και όχι ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεώς τους.

27 Εσφαλμένως η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, επειδή το ρήμα «to tame» έχει διάφορες σημασίες, εκ των οποίων η κυριότερη παραπέμπει στην εξημέρωση αγρίων ζώων, η διαφημιστική αυτή πληροφορία δεν θα διαβιβαστεί κατά τρόπο σαφή, ευθύ και άμεσο. Ειδικότερα, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 17 ανωτέρω νομολογία, το γεγονός ότι το ρήμα «to tame» ή η φράση «tame it», θεωρούμενα χωρίς συσχετισμό με τα επίμαχα προϊόντα, έχουν και άλλες σημασίες πέραν εκείνης που δέχθηκε το τμήμα προσφυγών —και ακόμη και αν υποτεθούν παραδεκτές οι αποδείξεις τις οποίες προσκόμισε συναφώς η προσφεύγουσα— δεν ασκεί επιρροή. Για τον ίδιο λόγο, δεν είναι δυνατόν ούτε να προσαφθεί λυσιτελώς στο τμήμα προσφυγών ότι αγνόησε την πληθώρα των εννοιών τις οποίες υποδηλώνει ο συσχετισμός των λέξεων «tame» και «it».

28 Ενόψει των στοιχείων αυτών, διαπιστώνεται ότι το σήμα TAME IT, σε σχέση με τις λοσιόν για τα μαλλιά, τα καλλυντικά μαλλιών και τα αιθέρια έλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιποίηση των μαλλιών, και κατά το μέτρο που προτρέπει τον καταναλωτή να χρησιμοποιήσει τα προϊόντα αυτά και/ή τον ενημερώνει για τα αναμενόμενα αποτελέσματα της χρήσεώς τους, θα εκλαμβάνεται άμεσα από το οικείο κοινό ως διαφημιστικό μήνυμα και όχι ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων αυτών. Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της αρχής που υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 18 ανωτέρω, το τμήμα προσφυγών βασίμως έκρινε ότι το σήμα TAME IT εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα για το σύνολο των επίμαχων προϊόντων.

29 Συναφώς, πρέπει να προστεθεί ότι, κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 43, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009), ο αιτών την καταχώριση του επίμαχου σήματος μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακαλέσει την αίτηση κοινοτικού σήματος ή να περιορίσει τον κατάλογο προϊόντων ή υπηρεσιών που περιλαμβάνει. Επομένως, η ευχέρεια περιορισμού του καταλόγου προϊόντων και υπηρεσιών ανήκει αποκλειστικά στον αιτούντα την καταχώριση κοινοτικού σήματος, ο οποίος μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να απευθύνει σχετικό αίτημα στο ΓΕΕΑ [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-219/00, Ellos κατά ΓΕΕΑ (ELLOS), Συλλογή 2002, σ. II-753, σκέψη 61, και της 10ης Νοεμβρίου 2004, T-402/02, Storck κατά ΓΕΕΑ (Σχήμα σγουρόχαρτου), Συλλογή 2004, σ. II-3849, σκέψη 33]. Δυνάμει του άρθρου 149, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94, το ίδιο πρέπει να ισχύει στο πλαίσιο αιτήσεως επεκτάσεως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας μιας διεθνούς καταχωρίσεως.

30 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να προβεί στον περιορισμό αυτόν, όπως προβλέπεται από το άρθρο 149, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 154, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009), ιδίως σε απάντηση της κοινοποιήσεως προσωρινής απορρίψεως προστασίας, η οποία της παρείχε, σύμφωνα με τους κανόνες 112, παράγραφος 1, και 113, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 2868/95, προθεσμία δύο μηνών για να άρει την αιτία αυτής της προσωρινής απορρίψεως -ήτοι την έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα του σήματος TAME IT σε σχέση με τα προϊόντα για τα οποία εζητείτο η προστασία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, λαμβανομένου υπόψη ότι το σήμα αυτό θα εκλαμβανόταν ως μήνυμα σχετικά με τα θετικά αποτελέσματα που τα προϊόντα αυτά θα είχαν για τα μαλλιά. Εντούτοις, η προσφεύγουσα δεν περιόρισε τον κατάλογο προϊόντων για τα οποία ζητούσε την προστασία του σήματος TAME IT στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Κατά συνέπεια, και λαμβανομένης υπόψη της προπαρατεθείσας στη σκέψη 18 ανωτέρω νομολογίας, η προσφεύγουσα δεν μπορεί τώρα να ισχυρισθεί λυσιτελώς ότι, σε σχέση με ορισμένα καλλυντικά και με ορισμένα αιθέρια έλαια που δεν προορίζονται για την περιποίηση των μαλλιών, το σήμα TAME IT έχει διακριτικό χαρακτήρα.

31 Ούτε τα άλλα επιχειρήματα της προσφεύγουσας μπορούν να αναιρέσουν το συμπέρασμα ότι το σήμα TAME IT στερείται διακριτικού χαρακτήρα για το σύνολο των επίμαχων προϊόντων.

32 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι, σε αντίθεση προς όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, το γεγονός ότι η φράση «tame it» περιέχει ρήμα στην προστακτική δεν προσδίδει στο σήμα TAME IT διακριτικό χαρακτήρα. Όπως επισημαίνει το ΓΕΕΑ, η χρήση ρημάτων στην προστακτική συνηθίζεται στη διαφήμιση. Κατά συνέπεια, η χρήση αυτή ενισχύει

το γεγονός ότι, καταρχάς, το σήμα αυτό θα εκληφθεί ως διαφημιστικό μήνυμα που προτρέπει τον οικείο καταναλωτή να χρησιμοποιήσει τα επίμαχα προϊόντα και/ή τον ενημερώνει για τα αναμενόμενα αποτελέσματα της χρήσεώς τους.

33 Δεύτερον, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι το τμήμα προσφυγών αγνόησε τη συνολική εντύπωση την οποία δημιουργεί το σήμα TAME IT. Ειδικότερα, το τμήμα προσφυγών αναφέρθηκε, αφενός, στον «συνδυασμό λέξεων που συνιστά το επίμαχο σημείο» για να διαπιστώσει ότι ο συνδυασμός αυτός ήταν σύμφωνος με τη συνήθη αγγλική σύνταξη και τους συνήθεις αγγλικούς κανόνες προφοράς και, αφετέρου, στη φράση «tame it» συνολικά για να διαπιστώσει ότι η φράση αυτή θα εκλαμβανόταν ως καθαρά διαφημιστικό μήνυμα. Διαπίστωσε επίσης ότι «ορθώς [ο εξεταστής] δέχθηκε ότι ο συνδυασμός λέξεων "tame it" στερείται διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά [τα επίμαχα προϊόντα]». Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσαφθεί στο τμήμα προσφυγών ότι δεν έλαβε υπόψη του τη συνολική εντύπωση που θα δημιουργούσε το σήμα TAME IT στο οικείο κοινό.

34 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι το τμήμα προσφυγών δεν παρέθεσε παραδείγματα για τη χρήση της φράσεως «tame it» προκειμένου να δηλωθούν τα επίμαχα προϊόντα αποδεικνύει ότι το σήμα TAME IT είναι απολύτως ικανό να διακρίνει τα προϊόντα αυτά από εκείνα που έχουν άλλη εμπορική προέλευση. Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί ότι, αν και η δυνατότητα ενός σήματος να χρησιμοποιηθεί ευρέως στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών αποτελεί αποφασιστικό κριτήριο στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 207/2009), εντούτοις το κριτήριο αυτό δεν έχει σημασία για την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ίδιου κανονισμού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-329/02 P, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-8317, σκέψη 36, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2005, C-37/03 P, BioID κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2005, σ. I-7975, σκέψεις 61 και 62). Επομένως, το τμήμα προσφυγών, εφόσον είχε κρίνει ότι το σήμα TAME IT εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 40/94, δεν όφειλε να παραθέσει τέτοια παραδείγματα. Το επιχείρημα αυτό πρέπει επομένως να απορριφθεί ως αλυσιτελές.

35 Τέταρτον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την καταχώριση, από το United Kingdom Intellectual Property Office (Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας του Ηνωμένου Βασιλείου), του λεκτικού σήματος TAME για προϊόντα της κλάσεως 3 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, και ακόμη και αν υποτεθεί ότι το επιχείρημα αυτό, καθώς και οι αποδείξεις που προσκομίστηκαν προς θεμελίωσή του, είναι παραδεκτά, πράγμα που αμφισβητεί το ΓΕΕΑ, αρκεί να υπομνησθεί ότι το καθεστώς του κοινοτικού σήματος αποτελεί αυτοτελές νομικό σύστημα το οποίο επιδιώκει σκοπούς προσιδιάζοντες σε αυτό, η δε εφαρμογή του είναι ανεξάρτητη από οποιοδήποτε εθνικό σύστημα [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2000, T-32/00, Messe München κατά ΓΕΕΑ (electronica), Συλλογή 2000, σ. II-3829, σκέψη 47, και της 21ης Ιανουαρίου 2009, T-399/06, giropay κατά ΓΕΕΑ (GIROPAY), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 46]. Κατά συνέπεια, η δυνατότητα καταχωρίσεως ή προστασίας ενός σημείου ως κοινοτικού σήματος πρέπει να εκτιμάται μόνο βάσει της οικείας κοινοτικής νομοθεσίας. Επομένως, το ΓΕΕΑ και, ενδεχομένως, ο κοινοτικός δικαστής, δεν δεσμεύονται από απόφαση που εκδίδεται εντός κράτους μέλους ή, κατά μείζονα λόγο, εντός τρίτης χώρας, η οποία δέχεται ότι το ίδιο σημείο μπορεί να καταχωρισθεί ως εθνικό σήμα. Τούτο ισχύει ακόμη και αν η απόφαση αυτή ελήφθη κατ' εφαρμογήν εθνικής νομοθεσίας εναρμονισμένης με την πρώτη οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1), ή ακόμη εντός χώρας ανήκουσας στη γλωσσική ζώνη από την οποία προέρχεται το επίμαχο λεκτικό σήμα [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-106/00, Streamserve κατά ΓΕΕΑ (STREAMSERVE), Συλλογή 2002, σ. II-723, σκέψη 47, και GIROPAY, προπαρατεθείσα, σκέψη 46]. Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει επίσης να απορριφθεί.

36 Πέμπτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, όταν πρόκειται για σημείο αποτελούμενο από λέξεις, η ενδεχόμενη ύπαρξη διακριτικού χαρακτήρα είναι δυνατό να εξετασθεί, εν μέρει, ως προς καθένα από τα στοιχεία του χωριστά, αλλά η διαπίστωση της υπάρξεως διακριτικού χαρακτήρα πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να προέλθει από εξέταση του συνόλου που τα στοιχεία αυτά συνθέτουν. Ειδικότερα, μόνον το γεγονός ότι καθένα από τα στοιχεία αυτά, εξεταζόμενο χωριστά, στερείται διακριτικού χαρακτήρα δεν αποκλείει να διαθέτει τέτοιο χαρακτήρα ο συνδυασμός που τα στοιχεία αυτά σχηματίζουν [απόφαση SAT.1 κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 34 ανωτέρω, σκέψη 28, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2008, T-58/07, BYK-Chemie κατά ΓΕΕΑ (Substance for Success), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 18]. Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, όταν το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι «το σημείο του οποίου εζητείτο η καταχώριση δεν [ήταν] παρά το απλό άθροισμα των στοιχείων που το αποτελούν», διαπίστωσε απλώς ότι το σήμα TAME IT δεν είχε άλλη σημασία πέρα από τον απλό συνδυασμό των λέξεων «tame» και «it» και ότι, ως εκ τούτου, θεωρούμενο συνολικά, το σήμα αυτό θα εξακολουθούσε να γίνεται καταρχάς αντιληπτό από το οικείο κοινό ως καθαρά διαφημιστικό μήνυμα. Η δήλωση αυτή δεν απέβλεπε επομένως, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, στο να επισημάνει έλλειψη δημιουργικότητας ή φαντασίας του σήματος TAME IT. Το επιχείρημα αυτό πρέπει επίσης, κατά συνέπεια, να απορριφθεί.

37 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς απέρριψε την επέκταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα της προστασίας της διεθνούς καταχωρίσεως του λεκτικού σήματος TAME IT για τα αιθέρια έλαια, τα καλλυντικά και τις λοσιόν για τα μαλλιά, ενόψει του λόγου στον οποίον αναφέρεται το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

38 Κατά συνέπεια, ο μοναδικός λόγος ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του ΓΕΕΑ.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τη Wella AG στα δικαστικά έξοδα.

Tiili Dehousse Wiszniewska-Białecka

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Σεπτεμβρίου 2009.

(υπογραφές)